NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

A munkavédelem helyzete - korosztály szerint tapasztalatok

Nesztinger Péter főosztályvezető
NGM Munkavédelmi Főosztály

Budapest, 2017.04.26.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Munkavédelmi ellenőrzések tapasztalatai

2016-ban a munkavédelmi hatósági ellenőrző munka az előző évinél 12,7%-al több, azaz 15 459 munkáltatóra terjedt ki.

Az ellenőrzések során 281.486 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálták, ez 6,6%-al haladja meg az előző év ugyanezen időszakénak adatait.

Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 66,1%-ánál tapasztaltak.

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 28,7%-a volt súlyos szabálytalansággal érintett.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

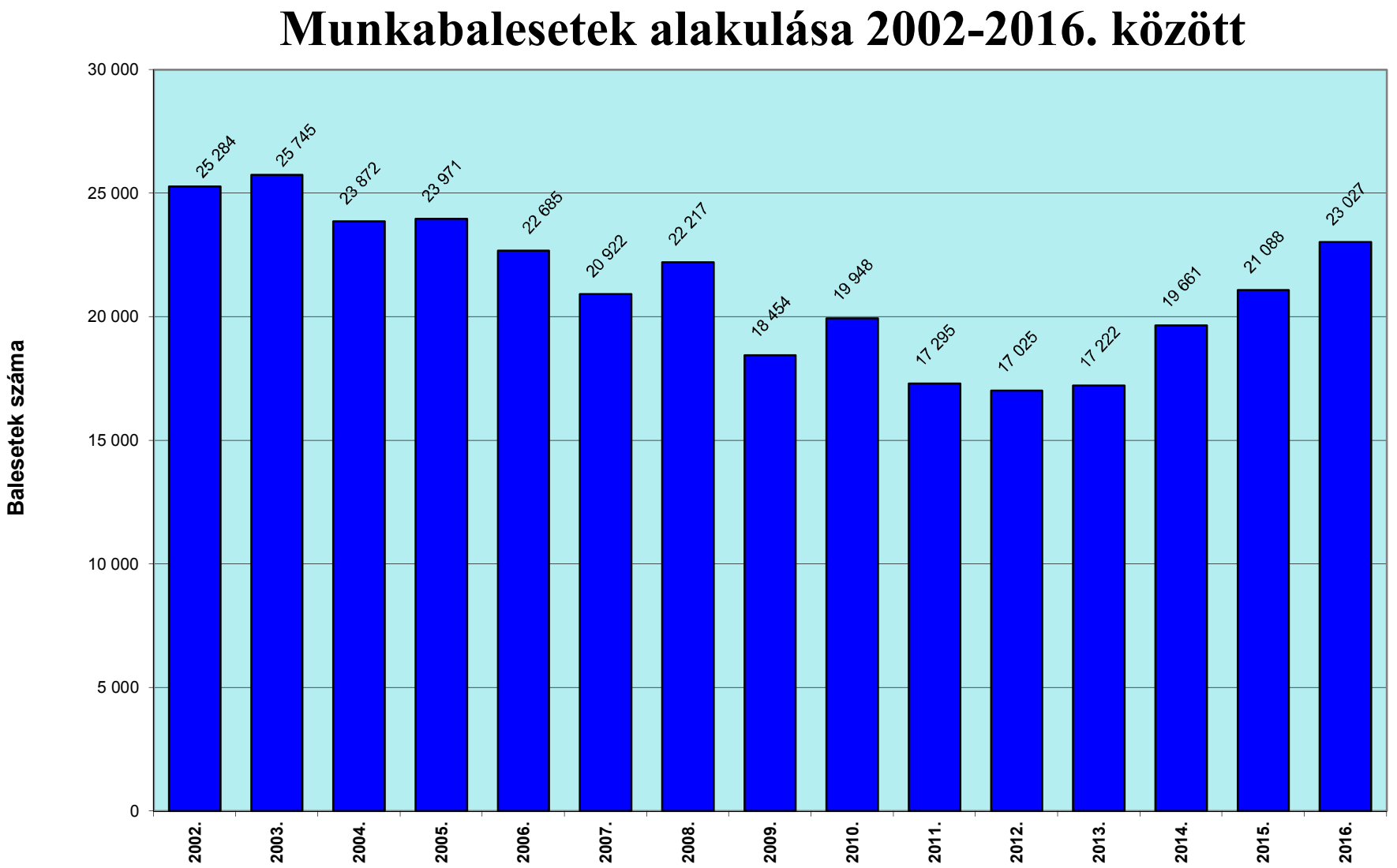
Munkavédelmi intézkedések 2016

21 571 közigazgatási határozat: 75 555 intézkedés

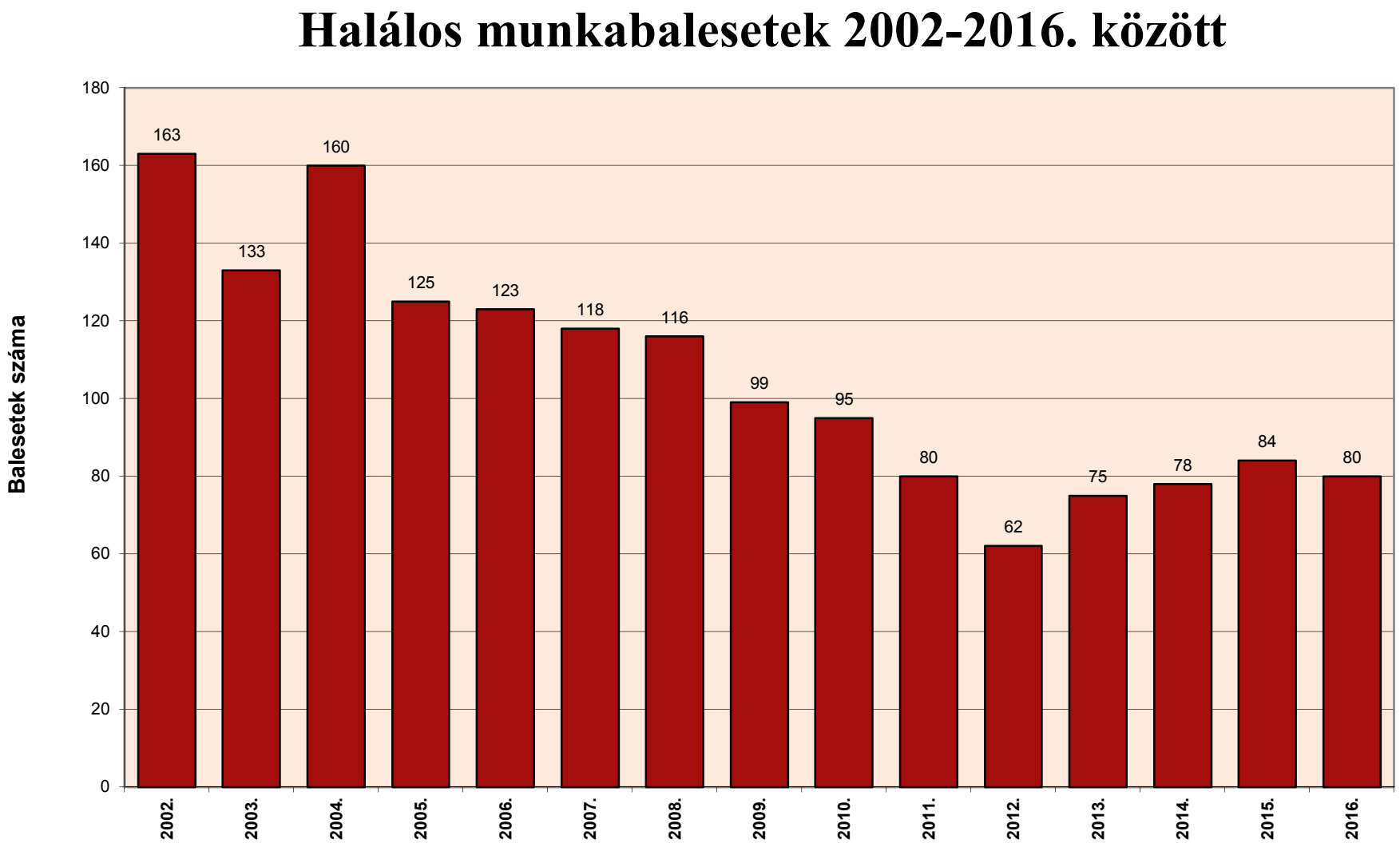
- azonnali intézkedés 10 506 db határozat / 20 952 intézkedés
- hiányosságot megszüntető határozat 10 566 db / 54 603 intézkedés

- 459 munkavédelmi bírság (112 075 570 Ft)
- 40 közigazgatási bírság (1 265 000 Ft)
- 152 eljárási bírság (8 180 000 Ft)

Összes munkabaleset az elmúlt 15 évben

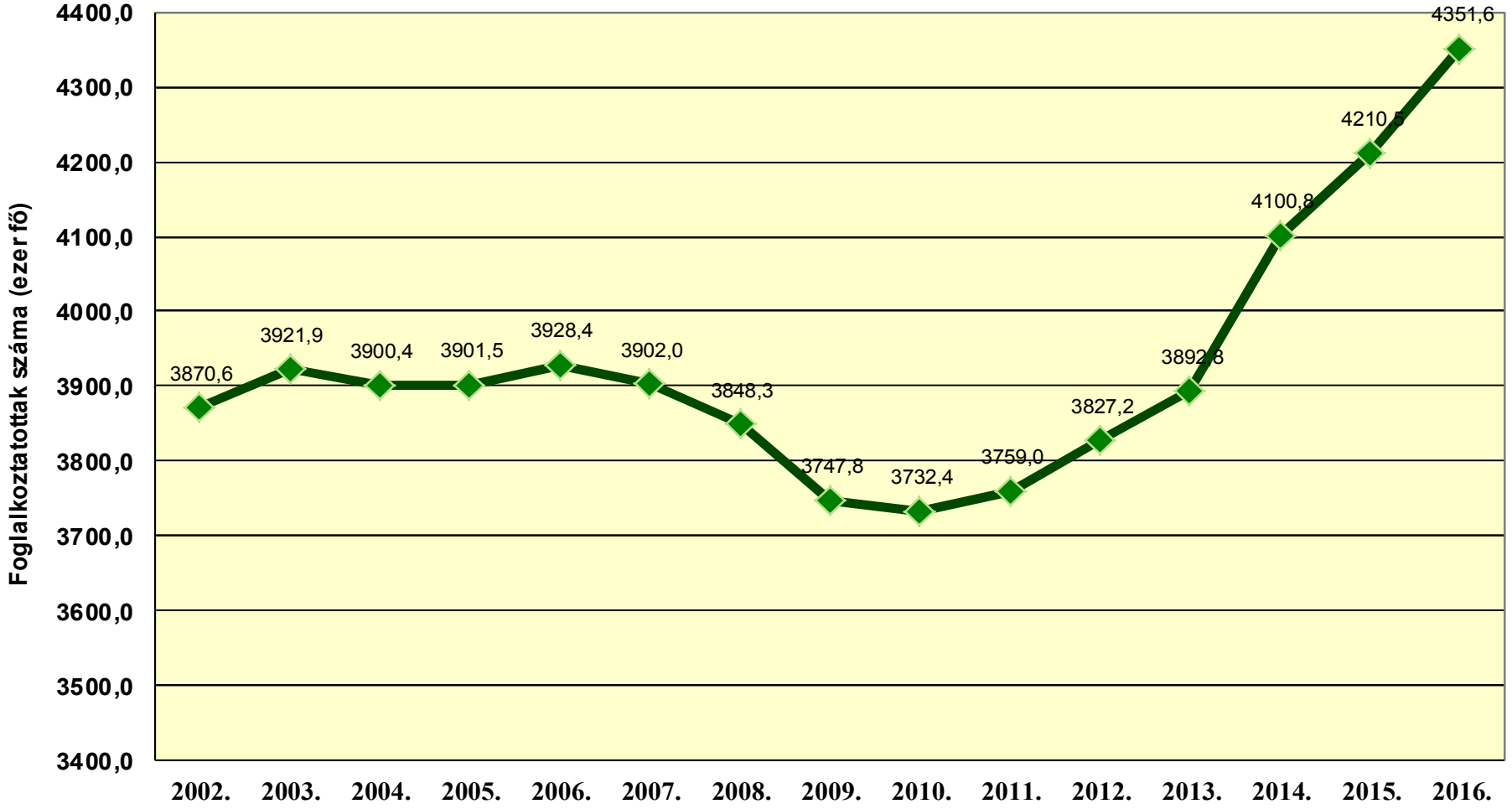

Halálos munkabalesetek az elmúlt 15 évben

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Foglalkoztatottak számának alakulása 2002-2016.

Munkabaleseti ráták területi bontásban 2016

Megye	2016 összes munkabaleset	2016 halálos munkabaleset	Foglalkoztatottak száma	Munkabaleseti ráta	Halálos munkabaleseti ráta
Főváros	3 759	7	840 298	4,5	0,8
Baranya	1 025	2	154 340	6,6	1,3
Bács	1 094	2	224 428	4,9	0,9
Békés	623	0	144 712	4,3	0,0
Borsod	1 421	5	265 692	5,3	1,9
Csongrád	799	3	180 405	4,4	1,7
Fejér	1 325	4	194 133	6,8	2,1
Győr	1 429	4	214 805	6,7	1,9
Hajdú	880	6	224 157	3,9	2,7
Heves	795	6	125 231	6,3	4,8
Komárom	1 075	0	135 608	7,9	0,0
Nógrád	464	1	75 716	6,1	1,3
Pest	2 443	7	565 601	4,3	1,2
Somogy	703	5	125 238	5,6	4,0
Szabolcs	974	4	230 019	4,2	1,7
Szolnok	920	4	159 719	5,8	2,5
Tolna	662	3	91 167	7,3	3,3
Vas	912	3	119 329	7,6	2,5
Veszprém	813	4	158 201	5,1	2,5
Zala	450	2	122 837	3,7	1,6
Külföld	461	8			
Összesen:	**23 027**	**80**	**4 351 637**	5,3	1,8

Munkabaleseti ráta ágazati megoszlása 2016

Nemzetgazdasági ágazat	Munkabaleseti ráta (1 000 munkavállaló)
"E" - Vízellátás; Szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	15,5
"H" - Szállítás, raktározás	10,6
"C" - Feldolgozóipar	9,2
"Q" - Humán-egészségügyi, szociális ellátás	5,6
"L" - Ingatlanügyletek	5,2
"N" - Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	4,9
"G" - Kereskedelem, gépjárműjavítás	4,8
"A" - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	3,9
"I" - Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	3,5
"D" - Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	3,1
"O" - Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	3,0
"F" - Építőipar	2,8
"P" - Oktatás	2,8
"R" - Művészet, szórakoztatás, szabadidő	2,7
"S-U" - Egyéb tevékenység	1,5
"K" - Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1,2
"M" - Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1,1
"J" - Információ, kommunikáció	1,0
"B" - Bányászat, kőfejtés	0,6
Összesen:	**5,3**

Halálos munkabaleseti ráta ágazati megoszlása

Nemzetgazdasági ágazat	Halálos munkabaleseti ráta (100 000 munkavállaló)
"A" - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	8,3
"F" - Építőipar	5,8
"E" - Vízellátás; Szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	5,0
"H" - Szállítás, raktározás	4,7
"L" - Ingatlanügyletek	4,6
"N" - Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	2,5
"O" - Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	1,3
"C" - Feldolgozóipar	1,1
"I" - Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1,0
"J" - Információ, kommunikáció	0,8
"Q" - Humán-egészségügyi, szociális ellátás	0,7
"M" - Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	0,7
"G" - Kereskedelem, gépjárműjavítás	0,6
"B" - Bányászat, kőfejtés	0,0
"D" - Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0,0
"K" - Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,0
"P" - Oktatás	0,0
"R" - Művészet, szórakoztatás, szabadidő	0,0
"S-U" - Egyéb tevékenység	0,0
Összesen:	**1,8**

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Munkabalesetek megoszlása korcsoportok alapján 2016

Korcsoport	Munkabalesetek megoszlása 2016					
	Összes munkabaleset	Az összes munkabalesetből				
		Halálos	Súlyos csonkulásos	Egyéb súlyos	Súlyos összesen	Csonkulásos összesen
0-17 év	133	0	0	0	0	2
18-24 év	3 397	1	4	5	10	27
25-34 év	4 851	12	5	15	32	38
35-44 év	5 768	12	4	24	40	49
45-54 év	5 304	23	12	16	51	59
55-64 év	3 509	30	6	6	42	34
65 évnél idősebb	65	2	0	0	2	1
Összesen	**23 027**	**80**	**31**	**66**	**177**	**210**

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Munkabalesetek megoszlása korcsoportok alapján

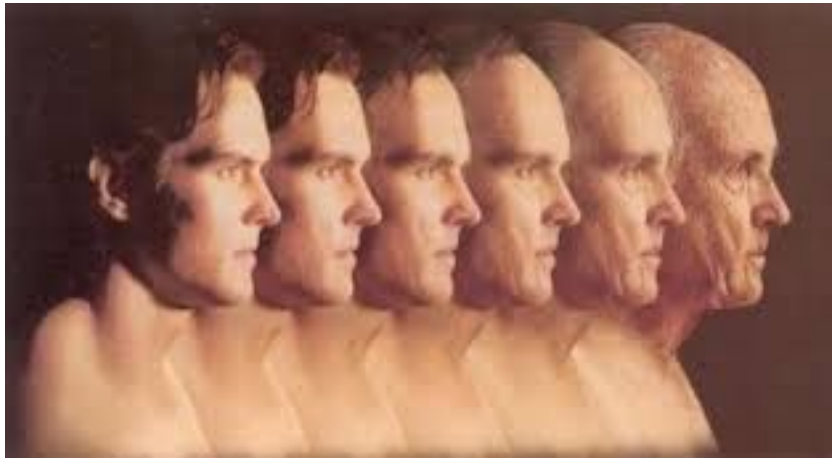
Korcsoport	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
25 év alatt	2 977	2 157	2 179	1 992	1 970	2 407	2 908	3 220	3 530
25-34 év	6 298	4 885	5 060	4 309	4 068	3 967	4 326	4 505	4 851
35-44 év	5 293	4 835	5 234	4 661	4 667	4 582	5 133	5 445	5 768
45-54 év	5 287	4 271	4 735	3 921	3 889	3 973	4 557	4 820	5 304
55-64 év	2 294	2 229	2 676	2 290	2 367	2 246	2 665	3 034	3 509
65 évnél idősebb	68	77	64	75	64	47	72	64	65
Összesen	**22 217**	**18 454**	**19 948**	**17 248**	**17 025**	**17 222**	**19 661**	**21 088**	**23 027**

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

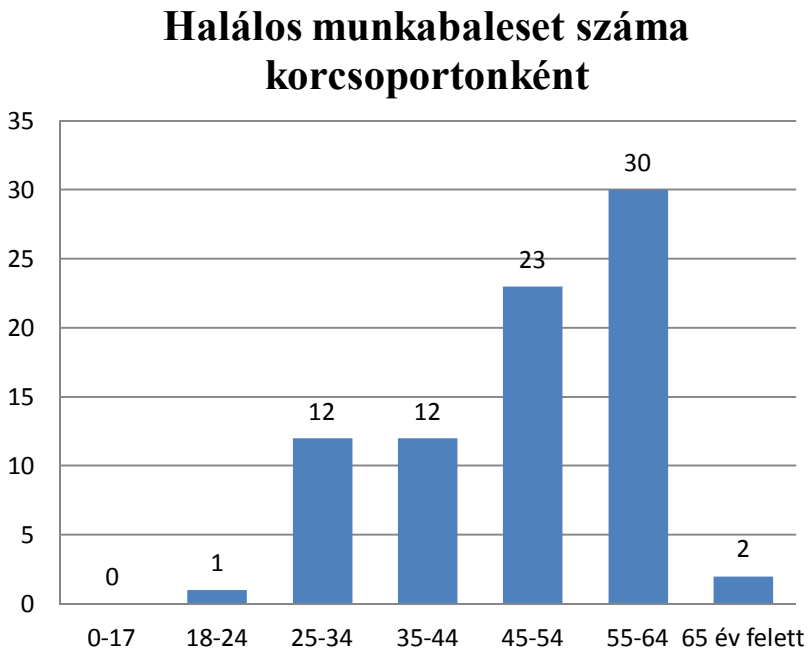
Munkabaleseti ráták korcsoportonként

Munkabaleseti ráta	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
25 év alatt	12,0	9,8	10,0	9,4	9,1	10,4	11,0	11,4	11,7
25-34 év	5,8	4,8	5,2	4,5	4,3	4,3	4,6	4,9	5,2
35-44 év	4,8	4,3	4,6	4,1	3,9	3,7	4,0	4,2	4,4
45-54 év	5,4	4,5	5,1	4,3	4,2	4,2	4,6	4,6	4,9
55-64 év	5,7	5,2	5,8	4,6	4,6	4,2	4,6	4,9	5,2
65 évnél idősebb	2,2	2,5	2,1	2,2	1,9	1,4	2,3	1,8	1,5
Összesen	**5,8**	**4,9**	**5,3**	**4,6**	**4,4**	**4,4**	**4,8**	**5,0**	**5,3**

Halálos munkabalesetek alakulása

A halálos munkabalesetek a korral egyenes arányban növekvő tendenciát mutatnak.

Halálos munkabaleseti ráta	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
25 év alatt	2,4	3,6	0,9	1,4	0,5	0,4	2,7	1,8	0,3
25-34 év	2,3	2,2	1,4	1,3	1,0	1,2	1,2	1,3	1,3
35-44 év	2,6	1,7	2,0	1,4	1,6	1,8	1,5	1,1	0,9
45-54 év	3,7	3,1	3,7	2,7	1,8	2,7	2,6	2,5	2,1
55-64 év	5,0	4,5	4,6	4,0	3,1	2,6	2,2	3,9	4,5
65 évnél idősebb	0,0	6,6	6,4	11,5	0,0	3,1	6,5	8,6	4,7
Összesen	**3,0**	**2,6**	**2,5**	**2,1**	**1,6**	**1,9**	**1,9**	**2,0**	**1,8**

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Munkabalesetek megoszlása a munkakör alapján

Munkakör tekintetében jellemzően **az egyszerű foglalkozások** (segédmunkás, betanított munkás), rakodómunkások, tehergépkocsi-vezetők, kereskedelemben foglalkoztatottak (pl. bolti eladók) érintettek.

A **18 év alatt főként ipari tanulók** szenvednek gyakorlati képzés során, így például (szakács, eladó, forgácsoló, lakatos, bútorasztalos, szerszámkészítő, hegesztő) balesetet.
Az **idősebb korosztályban** gyakrabban fordul elő baleset **takarítás** közben.

Halálos munkabalesetek elszenvedői leggyakrabban mezőgazdasági munkások, építőipari segédmunkások és tehergépkocsi-vezetők.
Ez szinkronban van a balesetek nemzetgazdasági ágazatban elfoglalt helyével.

Munkabalesetek megoszlása a sérült testrész alapján

A három legjellemzőbb testrész teszi ki a sérülések 50%-át:

- Ujj(ak)
- Láb, a térddel együtt
- Boka

Ez jellemző
25-65 éves kor között,
míg a 25 évnél fiatalabb,
valamint 65 év felett a
lábsérülések helyett
vezető helyen a kéz,
kar, és könyök sérülések szerepelnek.

Halálos munkabaleseteknél az agyrázkódás és koponyán belüli sérülések, agy és fejsérülések, valamint általánosan a több testrész sérülései a jellemzőek.

Munkabalesetek megoszlása a sérülés módja alapján

Halálos munkabaleseteknél a jellemző sérülési módok:

- A mozgásban lévő sérült ütközése tárggyal - ideértve a járművet is -, illetve személlyel
- Függőleges mozgás, ütközés (esés következtében)
- Beszorulás, összezúzódás tárgy alá/alatt
- Eső tárgy által mért ütés
- Vízszintes mozgás, ütközés

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

A balesettel összefüggő jellemző munkafolyamatok

A halálos balesetek legjellemzőbb munkafolyamatai a mozgással, helyváltoztatással hozhatók összefüggésbe.

Ennek oka elsősorban abban keresendő, hogy a halálos munkabalesetek egyharmada közúti közlekedési baleset.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

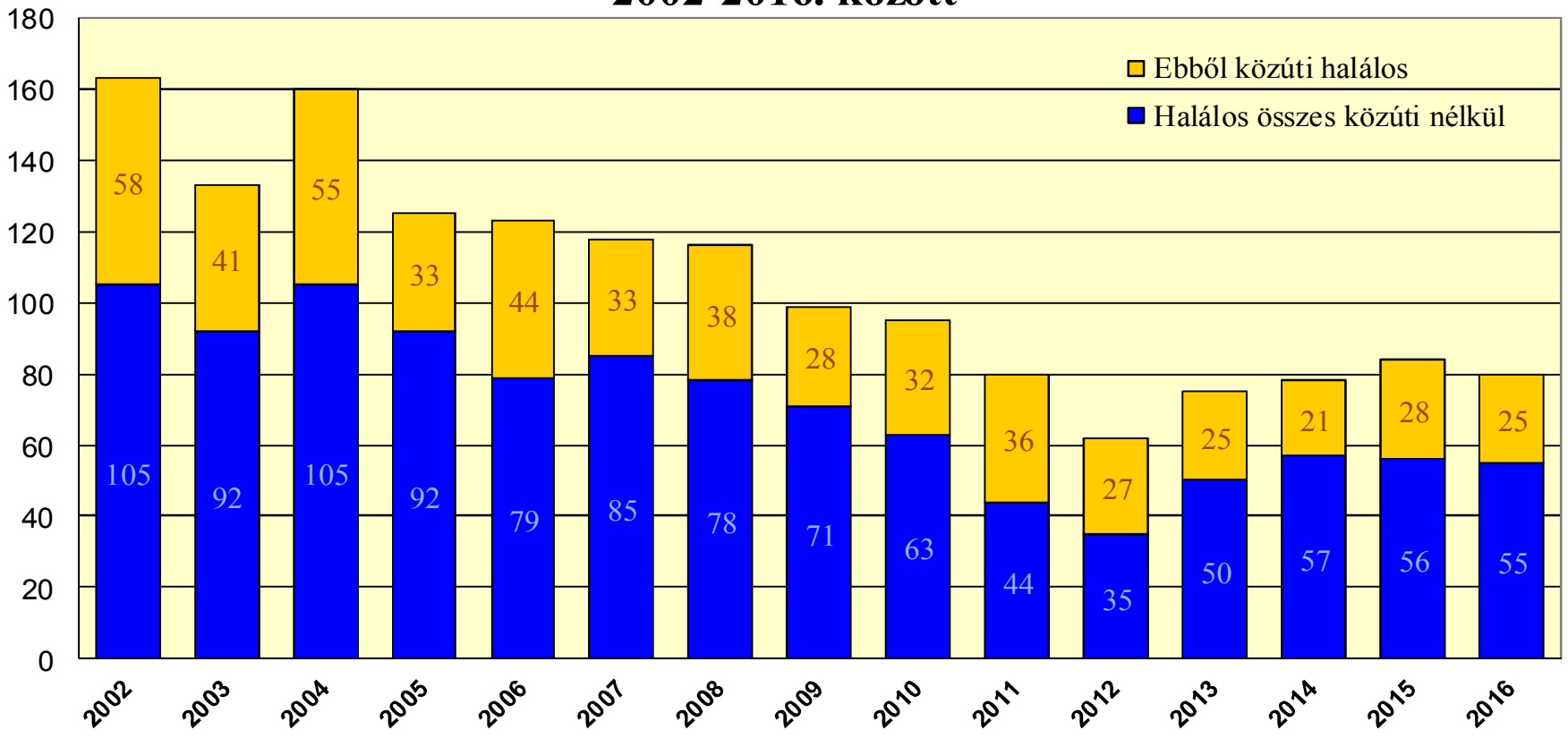
A balesettel összefüggő jellemző munkafolyamatok

Munkafolyamat	Munkabalesetek száma	Aránya az összeshez képest %
A termelés, gyártás, feldolgozás valamennyi típusa	6 280	27,3
Mozgás, a közlekedési eszközökön folytatott mozgással együtt	3 073	13,3
A lakosság számára nyújtott szolgáltatás, ellátás, segítség	2 958	12,8
Kereskedelmi tevékenység - vásárlás, értékesítés és a kapcsolódó szolgáltatások	1 753	7,6
Karbantartás, javítás, beszabályozás, beállítás	1 646	7,1
A raktározás valamennyi típusa	1 625	7,1

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Közúti munkabalesetek

Összes halálos és halálos közúti munkabalesetek alakulása 2002-2016. között

Legjellemzőbb konkrét fizikai tevékenységek

Konkrét fizikai tevékenység	Munkabalesetek száma	Aránya az összeshez képest %
Gyalogos közlekedés, munkaterület megközelítése, stb…	6283	27,3
Kéziszerszámokkal folytatott munka	2475	10,7
Tárgy kézzel történő vízszintes megmarkolása, megfogása, megtartása	2119	9,2
Függőleges mozgatás - tárgy felemelése, feltartása, leeresztése	1646	7,1
Vízszintes mozgatás - tárgy húzása, tolása, görgetése	1501	6,5

E tekintetben nincs jelentős különbség a korcsoportokat illetően.

A halálos baleseteknél a mobil és motoros közlekedési eszköz, anyagmozgató gép vezetése, valamint a munkaterületen történő mozgás mellett a gépek működtetése, ellenőrzése és a kézi/motoros szerszámokkal folytatott tevékenység a jellemző baleseti ok.

Személyi tényező, mint baleseti ok

A balesetek bekövetkezésének elsődleges oka (62%) a **figyelmetlenség**.
A **fegyelmezetlen magatartás** kb. 10%, míg 22%-ban nem volt szerepe a személyi tényezőnek.
A **fiatalabbak** esetében nagyobb arányt képvisel a **gyakorlatlanság**, jártasság hiánya, valamint az elvétve előforduló kábítószer hatás.
Az idősebbeknél pedig az alkohol és a gyógyszer befolyása, valamint az egészségügyi problémák jelenléte.

Az **oktatás hiánya** is elsődlegesen a **fiatalabb korosztályt** érinti hátrányosan.

A **halálos** baleseti statisztikák szerint a balesetek 38%-a **fegyelmezetlenség**, szabályszegő, utasítás ellenes magatartás, valamint 24%-a **figyelmetlenség** következménye, melyet a felülvizsgálatra felküldött összefoglaló anyagok is alátámasztanak.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

A legfiatalabb munkavállaló halálos balesete 2016-ban (23 éves)

Egyéni vállalkozó munkavállalói külterületen lévő erdőben véghasználati letermelést végeztek. Az **alkalmi munkavállaló** a közelítési útvonalon lévő nagyobb ágak kiforgatását végezte az útról, kb. 80 m-re a döntési területtől egyedül.

Egy a korábbi döntésből egy 25 cm átmérőjű és 13,7 m hosszú **fennakadt fenyőfa az útvonaltisztítást végző dolgozóra esett**, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen elhunyt.

Egy fiatal 28 éves díszletépítő munkás halálos balesete

Díszletbontás közben egy faszerkezetű 6 méter magas díszletfal, mely a középrészén kibetonozott volt, összeomlott. Az összeomló díszlet maga alá temette a **díszletbontást** végző munkavállalót, aki a helyszínen életét vesztette.

Egy fiatal 26 éves közmunkás halálos balesete

Aldebrőn egy zsákutcában lakossági szilárd hulladék gyűjtése során a hulladékgyűjtő jármű tolatva az utcára háztartási hulladékgyűjtő

közelítette meg kihelyezett kommunális edényt.

A jármű fellépőjéről **tolatás közben a munkavállaló lelépett,** miközben elesett. A **jármű elgázolta**, melynek következtében a helyszínen sérüléseibe belehalt.

A legfiatalabb, l3 éves tanuló halálos balesete (2011)

A diákmunkások az út melletti kukorica tábláiban utó**címerezési** munkálatokat végeztek. A tábla közepén lévő földúton a vegyszeres brigád vegyszerfeltöltést végzett. A gép a tábla szélén, az útra merőlegesen várta a feltöltést.

Az érkező személyszállító autóbusz vezetője észlelte a brigádot, ezért megállt, de mivel nem akart várakozni elindult és a menetiránytól jobbra lévő táblára hajtott kikerülés céljából, mintegy 30 km/h-ás sebességgel, az álló kukoricasorba 5 méteres mélységben, 20-25 méter hosszúságban.
A manőver után tovább akart menni, de jelezték a vegyszerezők, hogy nagy baj történt és végül megállt. **A kukoricatáblában dolgozó diákot a busz halálra gázolta.**

Egy l5 éves tanuló halálos balesete (2014)

Egy gyümölcs-, zöldségfeldolgozó üzemének "meleg feldolgozó" üzemrészében munkavállalók a brokkoli feldolgozás befejezését követő takarítás után egy másik technológiai sor kialakítása céljából **gépáthelyezési munkákat végeztek.**

Az üzemrészben lévő önbeálló kerekeken mozgatható "veszteségmentes felhordó (elevátor)" kézzel történő elmozdítását kettő fő munkavállaló végezte, amikor a "veszteségmentes **felhordó (elevátor)" a munkáltatónál tanulószerződés alapján gyakorlati képzésen résztvevő 15 éves tanulóra rádőlt, halálos fejsérülést okozott.**

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

A két legidősebb halálos áldozat 65 éves volt (2016)

Egyikük egy tehergépkocsi vezető, aki külföldön teljesített áruszállítás során **közúti közlekedés** közben munkabalesetet szenvedett.

Másikuk egy erdészeti segédmunkás, akit **kapálás közben egy méhraj megtámadott**, több csípés érte. Kálciumot itattak vele, de állapota rosszabbodott, kórházban szállították, ahol elhunyt.

Korábbi évek legidősebb halálos áldozatai (2014)

A telephelyen 4 db növendék bika elszállítása volt a feladat. Három bikát elszállítottak a negyedik nem fért fel a kamionra, ezért később visszajöttek érte. A kamion visszaérkezéséig az állatot egy karámban tartották. A **71 éves szarvasmarha gondozó** egyedül akarta a karámból ráterelni a bikát egy seprűvel a felvezető folyosóra. A terelgetéstől **felhergelt szarv nélküli bika a fejével a gondozót a korlátnak nyomta**, aki súlyos mellkasi sérüléseibe a helyszínen belehalt.

A **68 éves nyugdíjas villanyszerelő** munkatársával a 4,5 m magas üzemcsarnokban fénycsöves lámpatest szerelését végezte. Munkavégzéshez az emelővillás **targoncájának villaszárára helyezett anyagtároló konténerébe álltak** és így emelték őket fel **kb. 3 m** magasságba. A nem rögzített konténerből mindkét fő a padozatra zuhant. Munkatársa zúzódásos, míg a villanyszerelő életveszélyes sérüléseket szenvedett, majd 6 héttel később belehalt sérülésibe.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Az eddig nyilvántartott három legidősebb, 77 éves halálos áldozat

A 77 éves **konyhai kisegítő** a munkahelyén rosszul lett, megszédült és ennek következtében - hogy egyensúlyát megőrizze - próbált meg belekapaszkodni a gázzsámolyon elhelyezett edényben, amiben forró olaj volt.
Az **esés közben a forró olaj a munkavállalóra borult**, több testtájra kiterjedő égési sérülést szenvedett. A balesettel összefüggésben a balesetet követő 80. napon a kórházban elhunyt (2013)

Az eddig nyilvántartott három legidősebb, 77 éves halálos áldozat

A 77 éves **takarító** egy márkakereskedés és szerviz területén takarítási tevékenységet végzett. A telepre a WV Craffter hátsó emelőfalas belszolgálati járművel alkatrészt szállítottak.
A gépkocsivezető az alkatrész raktárba való leadása után a járművel kiállni szándékozott a telephelyről. Ehhez **a járművel tolatómozgást végzett, de nem vette észre a holttérben tartózkodó munkavállalót**, aki elütött, mindkét tengelyével átment rajta a jármű. Az elgázolt munkavállalót életveszélyes állapotban kórházba vitték, de még aznap belehalt sérüléseibe (2011).

Egy önkormányzati lakásban a felújítás utáni takarítást végezte a Bt. három fő munkavállalója. Az **ablaktisztítás közben a 77 éves takarítónő kizuhant az ablakon**, az esés következtében a helyszínen elhunyt (2010).

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Tanuljunk a tapasztalatokból, előzzük meg a baleseteket!

Köszönöm a figyelmet!

Nesztinger Péter
főosztályvezető

Munkavédelmi Főosztály
munkavedelmi-foo@ngm.gov.hu